

Om å utvikle legekunsten

Kirsti Malterud, red.

Legekunst i praksis

Kommunikasjon lege – pasient. 208 s, tab, ill.
Oslo: Universitetsforlaget, 2006. Pris NOK 319
ISBN 82-150-0869-0

Legekunst i praksis baserer seg på erfaringer forfatterne har gjort gjennom «nærmere 120 års allmennpraksis». Målgruppen er først og fremst nyutdannede allmennleger. Den kommer i et hendig format, og

innholdet understrekes og utdypes av de uttrykksfulle bildene fra prosjektet Bilder fra klinisk praksis. Innholdet i boken er relevant og svært lett gjenkjennbart for leger i klinisk praksis. Den tar for seg temaer som bl.a. undersøkelse av skrikende småbarn, forskrivning av medikamenter i reseptgruppe B, konsultasjoner med pasienter vi opplever som «vanskelige» og håndtering av medisinske feil. I tillegg til dette omtales mindre avgrensbare temaer, som for eksempel samtaler med flere enn pasienten til stede, pasienter som kommer stadig tilbake med symptomer uten en biomedisinsk forklaring, og samtaler med psykisk syke og sørgende. Legens egne opplevelser og arbeidsmiljø er også omtalt.

Tittelen understreker at man her snakker om *legekunst*, altså ingen «how to»-bok, selv om forfatterne også deler sine praktiske erfaringer med leseren. Forfatterne deler sine erfaringer og refleksjoner i mange illustrerende eksempler. Tilnærmingen er konkret. Av refleksjoner som forfatterne har gjort seg, springer det frem nye strategier og konkrete håndgrep som leseren kan ta lærdom av. Hvert kapittel munner ut i konkrete utfordringer og tips. Språket er lettfattelig og boken må sies å være lettlest samtidig som den fremkaller ettertanke hos leseren. Gjennom de konkrete eksemplene griper i tillegg boken utover den praktiske hverdagen og har som mål å hjelpe leseren til å reflektere og bli bevisst hvordan man skal fylle legerollen og samtidig være seg selv i møte med pasientene. Å være lege er mer enn å være en person med medisinsk fagkunnskap.

Alle har vi hatt nytte av å høre hvordan andre leger tenker og handler. Særlig gjelder dette områder der vi vet det ikke finnes noen fasit og man naturlig nok kjenner seg utrygg. Å lese hvordan forfatterne tenker og handler i disse situasjonene er lærerikt, og det maner til refleksjon rundt egne holdninger og praksis. Boken legger hovedvekt på erfaringene, og der den forsøker å lage en teoretisk basis, blir den

noe kortfattet. Imidlertid følger forslag til fordypende litteratur etter hvert kapittel.

Jeg vil tro at *Legekunst i praksis* er vel egnet til bruk i de allmenntmedisinske veiledningsgruppene, men den har også et bredt publikum hos alle som vektlegger lege-pasient-forholdet i egen praksis og ønsker praktiske råd og forslag til strategier for å videreutvikle dette.

Ole-André Skalstad

Ulefoss helsesenter
Bø i Telemark

Et festskrift for spesialsykehuset for epilepsi

Karl Otto Nakken

Fra epilepsikoloni til spesialsykehus

Glimt fra epilepsi-institusjonen ved Solberg gård i Bærum gjennom 100 år. 64 s, ill. Sandvika: Spesialsykehuset for epilepsi, 2006. Pris NOK 100

I anledning 100-årsdagen for den diakonale opprettelsen av Det norske pleiehjem for epileptikere har dr. Karl Otto Nakken skrevet en bok med glimt fra historien om Solberg gård i Bærum som ble til dagens Spesialsykehuset for Epilepsi (SSE). Utgangspunktet var diakon Ludvig Waale, som var elev ved Diakonhjemmets første kull og i 1892–93 tok tilleggsutdanning i «epileptikerpleie» ved den tyske epilepsikolonien Bethel i Bielefeld. Han var en pioner og fikk opprettet et pleiehjem under ledelse av Diakonhjemmet, men med eget styre.

Boken er langt på vei et festskrift, primært myntet på personer med kjennskap til Spesialsykehuset for Epilepsi, men fungerer også som en enkel innføring i historien til, aktiviteten ved og utviklingen av dette sykehuset for alle interesserte.

Boken starter med noen historiske betraktninger om epilepsi, etterfulgt av kommentarer til Solberg gårds historie og omstendigheten rundt oppkjøp og hjemmets oppstart inntil staten overtok kolonien i 1920. Videre kan man lese om tidligere behandling, utredning med EEG, forpleining, pasientaktiviteter og miljøterapi. Boken har et rikholdig bildemateriale som viser en sosial institusjon på vei til dagens sykehus. Språket er enkelt, boken lettlest og det er en god driv i fortellingen.

Det er glimt fra en rik historie vi får, fra en av landets mest spesielle sentrale helseinstitusjoner. I tillegg til å gi en kortfattet historisk oversikt gir boken en statusrapport om en institusjon som fortsatt er i bevegelse, med ny barneavdeling (1996) og

nylig sammenslåing med Rikshospitalet. Boken er artig. Med noe større litterære dykk i den faglige aktiviteten, ville den fått en enda større lezerskare. Det er absolutt en leseverdig bok som anbefales.

Bernt A. Engelsen

Nevrologisk avdeling
Haukeland Universitetssjukehus

Skjønnlitterært om psykiatri

Per Vaglum

Den første pasienten

Fortelling om et avgjørende møte. 160 s.
Stavanger: Hertervig Forlag, 2004. Pris NOK 249
ISBN 82-92023-194

Per Vaglum har atter skrevet en skjønnlitterær fagbok, en charmerende og pædagogisk bog, med titlen *Den første pasient*.

Bogen er velegnet som læsning for den unge læge, der overvejer hvad psykiatrien egentlig

handler om, men også for mange andre der ønsker et indblik i det tilsyneladende mystiske univers, hvor ord og fortællinger kan helbrede. I fiktionens narrativ berettes om en patient, en velfungerende lektor, som efter en heltmodig optræden under et bankrøveri, hvorunder han pådrager sig en alvorlig hjernerystelse, får en psykotisk depressiv reaktion, hvor traumer fra fortiden blander sig med hans handlinger i nutiden. En ung kvindelig psykiater bliver sat på den opgave at vurdere og behandle ham. Hun, der er usikker på om hun overhovedet tør blive psykiater, fascineres af det menneske hun møder og den livsberetning der langsomt rulles op i deres korte, men regelmæssige møder. Hun har aldrig før haft en psykotisk patient, men har det held dels at hun har talent for opgaven, og dels at hendes vejleder, en ældre kvindelig rollemodel har god tid og kan yde hende vejledning, når som helst hun har brug for det. Situationen er således ideel for at kunne etablere en egentlig psykotapeutisk kontakt. Parallelt med patientens historie opulles den unge læges historie som den aktiveres af overføring/modoverføringsrelationen. Undervejs indskyder forfatteren teoretiske kommentarer der beskriver vigtige elementer i psykodynamisk orienteret psykotterapi.

Bogen skal læses som roman, pædagogisk bygget op, og tydelig i sin demonstration af hvordan den unge læge reagerer, hvordan den ældre læge reagerer og hvordan patienten reagerer. Den er velskrevet, elementært spændende og klog at få forstand af.